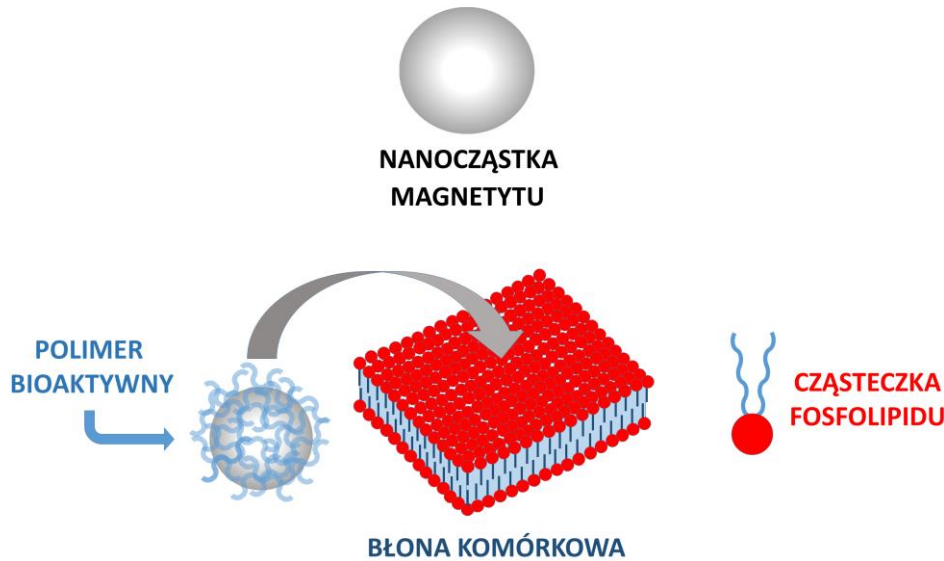

Nanomateriałami nazywa się nanocząstki i inne nano-objekty (fullereny, nanorurki), które posiadają przynajmniej jeden wymiar o rozmiarze nanometrowym, tj. 10^{-9} metra. Redukcja rozmiarów materiałów nadaje im unikatowe właściwości. Nanocząstki magnetytu o średnicy 10-20 nm charakteryzują się superparamagnetyzmem, co oznacza, że są silnymi nanomagnesami. Dodatkowo na ich powierzchni możliwe jest umieszczanie cząsteczek leków, enzymów i przeciwciał. Dzięki tym właściwościom nanocząstki magnetytu stwarzają duże nadzieje na ich zastosowanie w medycynie. Odpowiednia modyfikacja ich powierzchni może sprawić, że będą się gromadzić jedynie w komórkach zmienionych chorobowo, co może zostać wykorzystane w obrazowaniu metodą rezonansu magnetycznego. Z kolei możliwość kontroli ich transportu w organizmie ludzkim przy pomocy pola magnetycznego może znaleźć zastosowanie w dostarczaniu leków. Ponadto w wyniku działania zmiennego pola magnetycznego nanocząstki magnetytu generują ciepło, co może być użyte do niszczenia komórek nowotworowych. W ostatnich latach zaobserwowano, że magnetyt gromadzi się w komórkach mózgowych osób cierpiących na chorobę Alzheimera. Ciągłe jednak nie wiadomo czy jest to przyczyną, czy też skutkiem tej choroby.

Rysunek 1. Graficzna ilustracja celu projektu

Ze względu na potencjał aplikacyjny nanocząstek magnetytu w medycynie konieczne jest poznanie ich wpływu na organizm ludzki i mechanizmu oddziaływania z błonami komórkowymi. Błona komórkowa jest dwuwarstwą fosfolipidową, w którą wbudowane są, między innymi, białka, cholesterol i cukry. Jej skomplikowana budowa utrudnia badanie procesów zachodzących w komórkach. Z tego powodu w badaniach nad rolą nanocząstek magnetytu zastosowany zostanie uproszczony model błony. Stanowić go będzie monowarstwa fosfolipidów utworzona na powierzchni wody, która w prosty sposób może zostać przeniesiona na podłoże, co pozwala na jej pełniejszą charakteryzację. W ramach projektu zbadana będzie organizacja nanocząstek magnetytu pokrytych powłoką z polimerów bioaktywnych umieszczonych w monowarstwach fosfolipidów najczęściej występujących w naturalnych błonach komórkowych (Rysunek 1). Należy zwrócić uwagę na fakt, że w organizmach żywych komórki znajdują się w skrajnie różnych warunkach ze względu na różnorodność pełnionych przez nie funkcji. Błona lipidowa, stanowiąca granicę pomiędzy wodnym środowiskiem zewnętrznym a wnętrzem komórki, oddziela obszary o różnym pH i koncentracji jonów. Z tego powodu w ramach projektu planuje się określenie wpływu tych czynników na oddziaływanie badanych nanocząstek magnetytu z modelowymi błonami komórkowymi. Wykorzystanie niezwykle czułych technik charakteryzacji materiałów z zakresu nanotechnologii pozwoli na zbadanie struktury i właściwości magnetycznych wytworzonych monowarstw.